

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře - rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedy Mgr. Pavla Příbyla a soudkyň JUDr. Ivany Kosové a JUDr. Marcely Pechové v právní věci

žalobce: **VELITAN, s. r. o.**, IČ 04129237
sídlem Jeremiášova 2722/2, 155 00 Praha
zastoupeného advokátem JUDr. Alexanderem Nettem
sídlem Hlavní 40, 624 00 Brno

proti
žalovanému: **AGRICO Bohemia, s. r. o.**, IČ 26021609
sídlem Nerudova 3078, 390 02 Tábor
zastoupeného advokátem Mgr. Martinem Laipoldem
sídlem Rubešova 83/10, 120 00 Praha 2 – Vinohrady

za účasti vedlejšího účastníka na straně žalovaného:
PERSA, a. s., IČ 16367740
sídlem U Plynárny 1002/97, 110 00 Praha
zastoupeného advokátem Mgr. Martinem Laipoldem
sídlem Rubešova 83/10, 120 00 Praha 2 - Vinohrady

o zaplacení částky 12 100 Kč

o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 16. ledna 2019
č. j. 24 C 246/2018-79

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se **potvrzuje**.
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému náklady odvolacího řízení v částce 5 590,30 Kč k rukám zástupce Mgr. Martina Laipolda do tří dnů od právní moci rozsudku.
- III. Žalobce je povinen zaplatit vedlejšímu účastníkovi na straně žalovaného náklady odvolacího řízení v částce 3 499,30 Kč k rukám zástupce Mgr. Martina Laipolda do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Shora citovaným rozsudkem Okresní soud v Táboře (dále jen soud I. stupně) zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal na žalovaném zaplacení částky 12 100 Kč (odst. I.) a žalobci uložil povinnost nahradit náklady řízení žalovanému ve výši 14 619,46 Kč a vedlejšímu účastníkovi v částce 6 998,64 Kč, obojí k rukám jejich právního zástupce Mgr. Martina Laipolda do 3 dnů od právní moci rozsudku (odst. II. a III.).
2. Žalobce se domáhal zaplacení částky 9 075 Kč po žalovaném jakožto příjemci zboží z titulu jeho zákonného ručení podle § 2562 o. z. za závazky společnosti PERSA a. s., která tuto částku nezaplatila za jí objednanou přepravu 24 tun zboží cibule v big bags realizovanou žalobcem ve dnech 9. 10. – 10. 10. 2017. Jelikož dodavatel naložil žalobci, oproti sjednanému množství, celkem 25 660 kg a žalovaný takové množství zboží převzal, domáhal se žalobce po žalovaném dále zaplacení částky 3 025 Kč z titulu bezdůvodného obohacení. Žalovaný namítal, že z nákladního listu CMR č. CZ DR 1149714 vyplývá, že na zásilce žádné přepravní náklady nevážnou a tudíž žalovaný ve smyslu § 2562 o. z. o takových nákladech nevěděl. Navíc společnost PERSA a. s. uhradila svůj závazek formou jednostranného zápočtu. Jelikož žalobce porušil přepravní smlouvu tím, že převzal k přepravě jiné než dohodnuté množství zboží a žalovanému způsobil problémy (Úmluva CMR neumožňuje příjemci odmítnout převzetí pouze části zásilky), považuje žalobu na zaplacení bezdůvodného obohacení za absurdní.
3. Soud I. stupně z provedených důkazů zjistil, že dne 9. 10. 2017 byla mezi žalobcem a vedlejším účastníkem PERSA a. s. (dále též vedlejší účastník) uzavřena smlouva o přepravě č. PO-NO-2017-001610, jejímž předmětem byla přeprava 24 tun cibule v big bags, s místem nakládky v Německu dne 9. 10. 2017 a místem vykládky v sídle žalovaného dne 9. – 10. 10. 2017, cena za přepravu byla dohodnuta ve výši 7 500 Kč bez DPH. Ze smlouvy dále vyplývá povinnost dopravce při jakékoliv nesrovnalosti kontaktovat speditéra uvedeného v záhlaví smlouvy; pro případ nesplnění smlouvy dopravcem byla sjednána smluvní pokuta 20 000 Kč. Z mezinárodního nákladního listu CMR CZ DR 1149714, vážního lístku a dodacího listu odesílatele () soud zjistil, že hmotnost přepravované zásilky cibule činila 25 660 kg a žalovaný uvedené množství v místě vykládky převzal. Soud I. stupně vycházel z ust. § 2562 o. z., podle kterého přijetím zásilky se příjemce stává ručitelem odesílatele za pohledávky dopravce ze smlouvy týkající se přepravy převzaté zásilky. Ručení se příjemce zproští, prokáže-li, že o těchto pohledávkách nevěděl a ani vědět nemusel. Soud I. stupně tak konstatoval, že žalovaný jakožto příjemce zásilky je zákonným ručitelem vedlejšího účastníka jako objednatele přepravy za pohledávky dopravce ze smlouvy o přepravě. Žalovaný nebyl účastníkem smlouvy o přepravě a nemohl vědět, jaká byla dohoda mezi žalobcem a vedlejším účastníkem ohledně přepravného. V mezinárodním nákladním listě pak chybí jakýkoli údaj týkající se nákladů na dopravu, přestože Úmluva CMR v článku 6 odst. 1 písm. i) výslovně uvádí, že nákladní list musí obsahovat údaje o nákladech spojených s přepravou. Na základě uvedených důkazů soud I. stupně přisvědčil tvrzení žalovaného, že o pohledávce žalobce vůči společnosti PERSA a. s. nevěděl a ani vědět nemusel (nepostačuje pouze obecná vědomost o tom, že přeprava se uskutečňuje za úplaty). Ručení

žalovaného může nastat, jen pokud alespoň rámcově ví, kolik náklady za přepravu činí. Proto soud I. stupně uzavírá, že v daném případě ručení nenastalo a žalobce nemůže po žalovaném z tohoto titulu částku za přepravu zboží požadovat. Vzhledem k tomuto závěru se již nezabýval námitkou žalovaného, že pohledávka žalobce z titulu smlouvy o přepravě zanikla jednostranným započtením ze strany vedlejšího účastníka. Ohledně nároku žalobce na zaplacení částky 3 025 Kč požadované po žalovaném z titulu bezdůvodného obohacení vzniklého tím, že oproti smlouvě bylo přepraveno a žalovaným převzato o 1 660 kg cibule více, vycházel soud I. stupně z ust. § 2995 o. z., podle kterého vedlo-li plnění k obohacení třetí osoby, vydá je ochuzenému, jen pokud byl ochuzený k plnění přiveden lstí, donucen hrozbou či zneužitím závislosti, nebo pokud nebyl svéprávný. Jelikož žádná z těchto výjimek nevyšla v řízení najevo, nemůže být ani tento nárok žalobce důvodný. Proto byla žaloba zamítnuta a podle § 142 odst. 1 o. s. ř. bylo úspěšnému žalovanému a vedlejšímu účastníkovi přiznáno proti žalobci právo na náhradu nákladů řízení.

4. Rozsudek v celém rozsahu napadl žalobce odvoláním. Namítl, že ač bylo zboží dodáno ve větším množství, bylo dodáno řádně, což žalovaný potvrdil na dokumentu CMR. Proto dle žalobce nelze aplikovat ustanovení smlouvy o jejím nesplnění, takže nemohlo dojít ke vzniku nároku na smluvní pokutu ve výši 20 000 Kč a k jejímu započtení. Ohledně částky 3 025 Kč považuje za nesprávný závěr soudu I. stupně o aplikaci § 2995 o. z., neboť je namíste aplikace § 2562 o. z., protože ručení žalovaného vzniklo ve vztahu k žalobci v souvislosti s uzavřenou smlouvou o přepravě. Dále dovozuje, že ač nebyly náklady o přepravě na CMR uvedeny, žalovaný o nich věděl, protože při objednání přepravy přepravné neuhradil a požadoval jeho odloženou splatnost. Žalovaný znal i maximální cenu přepravy, protože si ji objednával. Ke zproštění svého ručitelského závazku tedy žalovaný nepředložil žádný důkaz. Poukazuje-li soud I. stupně na článek 6 odst. 1 písm. i) CMR o náležitostech nákladního listu, neprokazuje tento dokument, že žalovaný o pohledávkách nevěděl a ani vědět nemusel. Navrhoval zrušení rozsudku a uložení žalovanému zaplatit žalobci částku 12 100 Kč.
5. Žalovaný a vedlejší účastník považovali odvolání žalobce za nepřijatelné s odkazem na § 202 odst. 2 o. s. ř., neboť žalobce se domáhal úhrady 2 samostatných nároků v částkách 9 075 Kč a 3 025 Kč, tedy každého nepřesahujícího 10 000 Kč (rovněž odkázali na ust. § 238 o. s. ř. týkající se přípustnosti dovolání). Nesouhlasí s tvrzením žalobce, že plnění většího než sjednaného množství představuje řádné plnění. V případě uplatněného nároku na bezdůvodné obohacení je § 2995 o. z. speciálním ustanovením a z odvolání není zřejmé, proč by ho soud neměl aplikovat. Jelikož Úmluva CMR je mezinárodní smlouvou, jejíž ustanovení mají dle článku 10 Ústavy ČR přednost před ustanoveními občanského zákoníku, soud I. stupně nepochybil, pokud přihlédl k jejímu článku 6 odst. 1 písm. i) a jako důkaz použil nákladní list CMR, který je dle článku 9 Úmluvy CMR věrohodným dokladem o obsahu uzavřené přepravní smlouvy. Pokud žalobce neuvedl do nákladního listu CMR údaj, že na zásilce vážne přepravné, platí domněnka, že při převzetí zásilky příjemcem na ní žádné přepravné nevázlo. Navrhovali tak odmítnutí odvolání dle § 202 odst. 2 o. s. ř. nebo potvrzení rozsudku jako věcně správného.
6. Podle § 202 odst. 2 o. s. ř. odvolání není přípustné proti rozsudku vydanému v řízení, jehož předmětem bylo v době vydání rozsudku peněžité plnění nepřevyšující 10 000 Kč, k příslušenství pohledávky se přitom nepřihlíží; to neplatí u rozsudku pro uznání a u rozsudku u zmeškání.
7. Rozhodl-li soud I. stupně v rozsudku o více nárocích se samostatným skutkovým základem, nezkoumá se přípustnost odvolání proti rozsudku ve smyslu § 202 odst. 2 o. s. ř. ve vztahu k jednotlivým nárokům samostatně. Rozhodující je, zda celková výše peněžitého plnění, o němž bylo rozsudkem rozhodnuto, převyšuje 10 000 Kč (shodně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 9. 2016 sp. zn. 21 Cdo 3480/2015). V citovaném rozhodnutí Nejvyšší soud dále konstatoval, že přípustnost dovolání [vycházející z § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2012] je vybudována na jiném základě než nepřijatelnost odvolání dle § 202 odst. 2 o. s. ř., neboť přípustnost dovolání se odvíjí od dovoláním napadeného výroku rozsudku nebo usnesení odvolacího soudu [shodně nyní § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř.], zatímco podle § 202 odst. 2 o. s. ř.

je významné, o jaké výši peněžitého plnění v době vydání rozsudku soudu I. stupně bylo rozhodnuto. Rovněž Ústavní soud ČR v nálezu ze dne 27. září 2016 sp. zn. IV. ÚS 3153/15 konstatoval, že je zcela věcí žalobce, čeho se svou žalobou domáhá. Pokud v jedné žalobě spojí několik i samostatně projednatelných nároků a nalézací soud rozhodne o peněžitém plnění, není v pravomoci odvolacího soudu tuto částku následně členit na dílčí položky, které, každá samostatně, nedosahují hranice bagatelní částky pro odvolací řízení ve smyslu § 202 odst. 2 o. s. ř.; opačný přístup je zásahem do práva na projednání věci nestranným soudem.

8. S ohledem na shora podaný výklad odvolací soud uzavírá, že odvolání žalobce proti rozsudku soudu I. stupně je přípustné (§ 202 odst. 2 o. s. ř. a contrario), a bylo podáno včas oprávněnou osobou (§ 204 odst. 1 a § 201 o. s. ř.). Podle § 212 věta první o. s. ř. proto odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně v celém napadeném rozsahu, a to dle § 101 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 211 o. s. ř. v nepřítomnosti řádně omluveného žalobce a jeho právního zástupce, a dospěl k závěru, že odvolání není opodstatněné.
9. Soud I. stupně na základě jím provedeného dokazování učinil řádná skutková zjištění a dospěl ke správnému závěru, že žalobce provedl na základě smlouvy o přepravě uzavřené s vedlejším účastníkem společností PERSA a. s. přepravu zboží, za kterou vyúčtoval vedlejšímu účastníkovi v souladu se smlouvou částku 9 075 Kč. Oproti dohodnutému množství zboží 24 tun bylo přepraveno o 1 660 kg více, přičemž žalovaný jako příjemce celé množství převzal. Proti těmto závěrům žádné námitky ani v odvolacím řízení vzneseny nebyly.
10. Převzetím zásilky se žalovaný jako příjemce stal ve smyslu § 2562 o. z. ručitelem odesílatele (vedlejšího účastníka) za pohledávky dopravce (žalobce) ze smlouvy týkající se přepravy převzaté zásilky. S ohledem na obranu žalovaného soud I. stupně v souladu s § 2562 věta druhá o. z. posuzoval, zda se žalovaný jako příjemce tohoto ručení zprostil, k čemuž musel prokázat, že o pohledávkách dopravce nevěděl či vědět ani nemusel.
11. Soud I. stupně v této souvislosti v první řadě správně poukázal na to, že žalovaný nebyl účastníkem smlouvy o přepravě a nemohl tedy vědět, jaká dohoda ohledně přepravného mezi stranami této smlouvy, tedy mezi žalobcem a vedlejším účastníkem, byla učiněna, jak byla dohodnuta s platností ceny apod. Za této situace je nepřipadná odvolací argumentace žalobce, že žalovaný o nákladech přepravy věděl, protože si přepravu objednával a při objednání přepravy přepravné neuhradil, neboť přepravu u žalobce objednával vedlejší účastník. Jelikož žalobce byl ve smluvním vztahu pouze s vedlejším účastníkem a z tohoto vztahu mu měl vzniknout nárok vůči žalovanému jaké ručení, není významné, jaký byl smluvní vztah (a jeho obsah) mezi žalovaným a vedlejším účastníkem. Pro posouzení zproštění ručení žalovaného jako příjemce za pohledávky dopravce ze smlouvy o přepravě tak byl významný obsah nákladního listu CMR CZ DR 1149714, který je dle článku 9 bod 1. Úmluvy CMR (pokud není prokázán opak) věrohodným dokladem o uzavření a obsahu přepravní smlouvy. Přitom aplikace Úmluvy CMR na danou věc byla opodstatněná, neboť místo převzetí zásilky a předpokládané místo jejího dodání ležely ve 2 různých státech (SRN a ČR), přičemž oba tyto státy jsou smluvními státy Úmluvy (srovnej článek 1 bod 1 Úmluvy CMR). Soud I. stupně pak správně poukázal na článek 6 bod 1. písm. i) Úmluvy CMR, podle kterého nákladní list musí obsahovat (tedy je jeho povinnou náležitostí) náklady spojené s přepravou (dovozné, vedlejší poplatky, cla a ostatní výdaje vznikající od okamžiku uzavření smlouvy až do vydání zásilky). Jelikož v daném případě příslušný nákladní list CMR neobsahoval v kolonce 19 ohledně údaje „k tíži odesílatele“ (tedy vedlejšího účastníka) žádnou částku dopravného, prokázal žalovaný na základě tohoto důkazu, že k okamžiku převzetí zásilky o pohledávce žalobce vůči vedlejšímu účastníkovi na úhradu ceny za přepravu nevěděl, resp. vědět nemusel. Nelze tak přisvědčit odvolání žalobce, že žalovaný nepředložil žádný důkaz k prokázání zproštění svého ručení.
12. S ohledem na uvedený závěr se soud I. stupně v odůvodnění rozsudku nezabýval (jak i výslovně uvedl) tvrzením žalovaného, že pohledávka žalobce z titulu smlouvy o přepravě zanikla

jednostranným zápočtem provedeným vedlejším účastníkem. Proto se ani odvolací soud nezabýval odvolací námitkou žalobce vztahující se k uplatnění smluvní pokuty v částce 20 000 Kč vedlejším účastníkem vůči žalobci a zápočtem části této pohledávky na žalobcem uplatněnou pohledávku z přepravní smlouvy ve výši 9 075 Kč.

13. Nárok na zaplacení částky 3 025 Kč uplatnil žalobce vůči žalovanému z titulu bezdůvodného obohacení žalovaného, které mu mělo vzniknout z důvodu dodání většího množství zboží, než bylo objednáno. Jelikož žalovaný nebyl účastníkem smlouvy o přepravě, soud I. stupně tento uplatněný nárok správně posuzoval podle § 2995 o. z., který dopadá na vydání bezdůvodného obohacení třetí osobou. Protože v dané věci nenastala ani jedna ze situací vymezených uvedeným stanovením (tedy že byl žalobce jakožto ochuzený k plnění přiveden lstí, donucen hrozbou či zneužitím závislosti nebo nebyl svéprávný), dospěl soud I. stupně ke správnému závěru o nedůvodnosti nároku žalobce vůči žalovanému. Zpochybňuje-li žalobce v odvolání aplikaci § 2995 o. z. poukazem na ručení žalovaného dle § 2562 o. z., je taková argumentace nepřijatelná a rozporná se samotným vymezením nároku v žalobě; uplatňuje-li žalobce nárok vůči žalovanému z titulu jeho bezdůvodného obohacení, nemůže být žalovaný současně ručitelem.
14. Odvolací soud tak uzavírá, že žalobci se podaným odvoláním nepodařilo zpochybnit správnost napadeného rozsudku. Jelikož soud I. stupně nepochybil ani při rozhodování o nákladech řízení, mohl být napadený rozsudek v celém rozsahu podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrzen.
15. Žalovaný a vedlejší účastník byli v odvolacím řízení úspěšní a dle § 142 odst. 1 ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. mají právo na náhradu nákladů i této fáze řízení. Konkrétně jde o náklady za právní zastoupení, když právní zástupce žalovaného a vedlejšího účastníka učinil 2 společné úkony právní služby (vyjádření k odvolání ze dne 20. 5. 2019 a účast na jednání odvolacího soudu 23. 5. 2019) s odměnou za každou zastupovanou osobu v částce 1 296 Kč za každý úkon dle § 7, § 11 odst. 1 písm. d), g) a § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/96 Sb., ve znění předpisů pozdějších (advokátní tarif - dále jen AT), celkem 2 režijní paušály po 300 Kč k uvedeným 2 úkonům právní služby dle § 13 odst. 1, 4 AT (shodně např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. října 2016 sp. zn. 25 Cdo 173/2016), tedy pro žalovaného a vedlejšího účastníka vždy 2x 150 Kč. V případě žalovaného jde dále o účtované cestovné k jednání odvolacího soudu v částce 1 128,10 Kč dle vyhlášky č. 333/2018 Sb. a náhradu za promeškaný čas za cestu za 6 půlhodin po 100 Kč dle § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 AT. U žalovaného tak jde o částku 4 620,10 Kč, včetně náhrady 21 % DPH (§ 137 odst. 3 o. s. ř.) ve výši 970,20 Kč o celkovou částku 5 590,30 Kč, u vedlejšího účastníka jde o částku 2 892 Kč, včetně 21 % DPH ve výši 607,30 Kč o celkovou částku 3 499,30 Kč. Odvolací soud proto uložil žalobci povinnost zaplatit žalovanému a vedlejšímu účastníkovi shora uvedené částky k rukám jejich právního zástupce (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné [(§ 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř.].

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na jeho soudní výkon.

Tábor 23. 5. 2019

Mgr. Pavel Příbyl v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Chomátová.